

เอกสารคำสอน

ชุดวิชา 94329 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจการเกษตร
หน่วยที่ 10 สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

อาจารย์ปัทมธนา แป้นปลื้ม

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
โทรศัพท์ 025048046 – 48
แฟกซ์ 025033578

คำนำ

ชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจการเกษตร มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจการเกษตร ความหมายและความสำคัญของธุรกิจการเกษตร ฝ่ายดำเนินการธุรกิจการเกษตรตั้งแต่การผลิตและการจัดหาปัจจัยการผลิต การผลิตสินค้าเกษตร การจัดหา การแปรรูปและการเก็บรักษา การจัดจำหน่ายสินค้าให้แก่ผู้บริโภคภายในประเทศ ตลอดจนการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ รวมถึงฝ่ายสนับสนุนในการดำเนินธุรกิจการเกษตร สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร และลักษณะของธุรกิจการเกษตรในประเทศไทย โดยเนื้อหาในหน่วยที่ 10 สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร จะมุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจการเกษตรทั้งปัจจัยทางสภาวะแวดล้อมภายในและปัจจัยทางสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ

สารบัญ

คำนำ	2
สารบัญ	3
รายละเอียดชุดวิชา	4
แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 10	5
แผนการสอนประจำหน่วย	6
แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 10	9
ตอนที่ 10.1 แนวคิดเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร	11
ตอนที่ 10.2 สภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในทางธุรกิจการเกษตร	15
ตอนที่ 10.3 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร	21
แนวตอบกิจกรรมหน่วยที่ 10	26
แบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 10	28
เฉลยแบบประเมินผลตนเองหน่วยที่ 10	30
บรรณานุกรม	30

รายละเอียดชุดวิชา

ชุดวิชา 94329 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจการเกษตร (Fundamentals of Agribusiness)

คำอธิบายชุดวิชา

ความหมายและความสำคัญของธุรกิจการเกษตร ฝ่ายดำเนินการธุรกิจการเกษตรตั้งแต่การผลิตและการจัดหาปัจจัยการผลิต การผลิตสินค้าเกษตร การจัดหา การแปรรูปและการเก็บรักษา การจัดจำหน่ายสินค้าให้แก่ผู้บริโภคภายในประเทศ ตลอดจนการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ รวมถึงฝ่ายสนับสนุนในการดำเนินธุรกิจการเกษตร สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร และลักษณะของธุรกิจการเกษตรในประเทศไทย

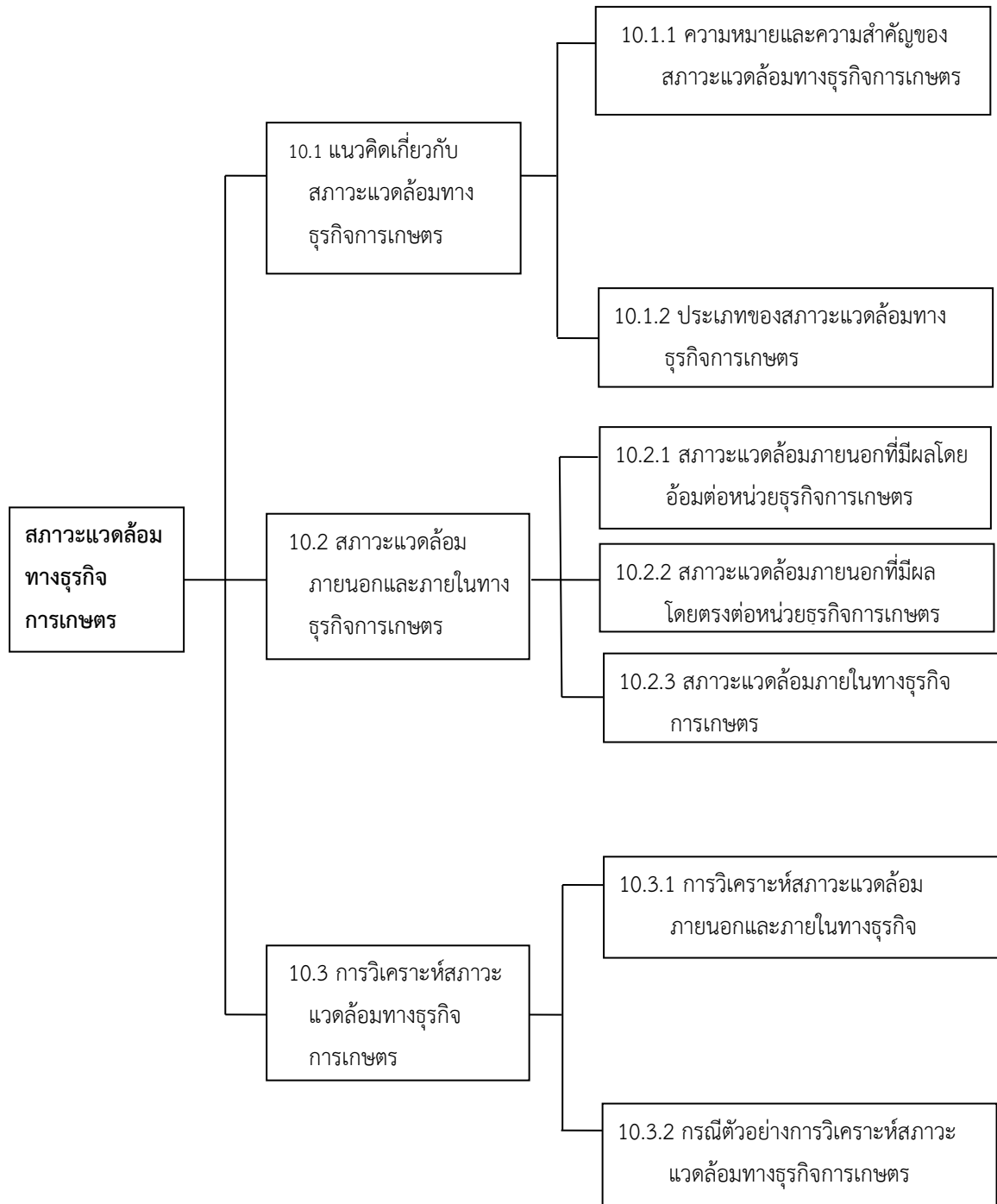
วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับฝ่ายดำเนินการธุรกิจการเกษตรตั้งแต่การผลิตและการจัดหาปัจจัยการผลิต การผลิตสินค้าเกษตร การจัดหา การแปรรูปและการเก็บรักษา จนถึงการจัดจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคและส่งออก
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับฝ่ายสนับสนุนในการดำเนินธุรกิจการเกษตร
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรและลักษณะของธุรกิจการเกษตรในประเทศไทย

รายชื่อหน่วยการสอน

- หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจการเกษตร
- หน่วยที่ 2 ธุรกิจปัจจัยการผลิตสินค้าเกษตร: พันธุ์พืช ปุ๋ย สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เครื่องจักรกลและอุปกรณ์เกษตร
- หน่วยที่ 3 ธุรกิจปัจจัยการผลิตสินค้าเกษตร: พันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ ที่ดินและแรงงาน
- หน่วยที่ 4 ธุรกิจการผลิตสินค้าเกษตร
- หน่วยที่ 5 ธุรกิจการจัดหาสินค้าเกษตร
- หน่วยที่ 6 ธุรกิจการแปรรูปสินค้าเกษตร
- หน่วยที่ 7 ธุรกิจจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรภายในประเทศ
- หน่วยที่ 8 ธุรกิจการส่งออกและการนำเข้าสินค้าเกษตร
- หน่วยที่ 9 ฝ่ายสนับสนุนการดำเนินธุรกิจการเกษตร
- หน่วยที่ 10 สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร
- หน่วยที่ 11 ลักษณะธุรกิจการเกษตรในประเทศไทย: พืชไร่
- หน่วยที่ 12 ลักษณะธุรกิจการเกษตรในประเทศไทย: พืชสวน
- หน่วยที่ 13 ลักษณะธุรกิจการเกษตรในประเทศไทย: ไม้ยืนต้น
- หน่วยที่ 14 ลักษณะธุรกิจการเกษตรในประเทศไทย: ปศุสัตว์
- หน่วยที่ 15 ลักษณะธุรกิจการเกษตรในประเทศไทย: สัตว์น้ำ

แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 10 สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

แผนการสอนประจำหน่วย

หน่วยที่ 10 สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

เค้าโครงเนื้อหา

ตอนที่ 10.1 แนวคิดเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

10.1.1 ความหมายและความสำคัญของสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

10.1.2 ประเภทของสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

ตอนที่ 10.2 สภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในทางธุรกิจการเกษตร

10.2.1 สภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยอ้อมต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร

10.2.2 สภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยตรงต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร

10.2.3 สภาวะแวดล้อมภายในทางธุรกิจการเกษตร

ตอนที่ 10.3 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

10.3.1 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในทางธุรกิจการเกษตร

10.3.2 กรณีตัวอย่างการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

แนวคิด

1. การเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม จะส่งผลโดยตรงต่อสนธิสัญญาการค้า และปริมาณการค้าสินค้าใดสินค้านั้น ซึ่งจะกระทบต่อการขายสินค้าของกิจการเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการเกษตร จะช่วยให้การดำเนินงานของธุรกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ต้องพิจารณาความเหมาะสมของเทคโนโลยี และสภาวะแวดล้อมทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับสภาพของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ ผู้ประกอบการธุรกิจควรติดตามบทบาทด้านการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ เนื่องจากจะเป็นตัวกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ซึ่งกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ
2. ซัพพลายเออร์ เป็นผู้ที่จัดหาทรัพยากรเพื่อเป็นปัจจัยการผลิต หรือสินค้าให้แก่กิจการและคู่แข่งของกิจการนั้น ซัพพลายเออร์จะทำให้ธุรกิจสามารถกำหนดวิธีการที่จะให้ได้มาซึ่งปัจจัยการผลิตหรือสินค้าที่เหมาะสม ทั้งในแง่ของคุณภาพและราคา ส่วนตัวกลางทางธุรกิจมีบทบาทในด้านการขาย กระจายสินค้าและการอำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจหนึ่งไปสู่ลูกค้าเป้าหมายของธุรกิจนั้นลูกค้า คือ ตลาดเป้าหมายซึ่งอาจเป็นได้ทั้งตลาดผู้บริโภค ตลาดผู้ผลิต ตลาดผู้ขายต่อ ตลาดรัฐบาลและตลาดต่างประเทศ ในแต่ละกิจการอาจมีตลาดเป้าหมายเพียงส่วนเดียวหรือหลายส่วนก็ได้ คู่แข่งขันเกี่ยวข้องโดยตรงกับสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรในสองด้านคือ ด้านซัพพลายเออร์และด้านลูกค้า ซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ คู่แข่งขันจะแข่งขันในการดำเนินกิจการทั้งการซื้อและการขาย องค์การที่เกี่ยวข้องคือ กลุ่มชนหรือหน่วยงานที่มีความสนใจ ฝ้าติดตามการดำเนินงานและพยายามสร้างกฎข้อบังคับหรือมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ ดังนั้นจึงต้องให้ความสนใจต่อสภาพความรู้สึกนึกคิดของกลุ่ม

เหล่านี้ว่า มีความคิดเห็นหรือมีปฏิริยาสนองต่อการดำเนินธุรกิจอย่างไร ทั้งในทางบวกและทางลบ และต้องสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับกลุ่มเหล่านี้ด้วย

3. สภาวะแวดล้อมภายในองค์กร เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสามารถเปลี่ยนแปลง หรือควบคุมได้ อีกทั้งสภาวะแวดล้อมภายในยังเป็นตัวกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรได้อีกด้วย หากองค์กรสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน องค์กรก็ถือความได้เปรียบนั้นเป็นจุดแข็งขององค์กรได้ ในทางตรงกันข้ามหากองค์กรไม่สามารถทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้เท่ากับองค์กรที่เป็นคู่แข่ง ก็ถือว่าเป็นจุดอ่อนขององค์กรได้เช่นกัน

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาหน่วยที่ 10 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยอ้อมต่อหน่วยธุรกิจการเกษตรได้
2. อธิบายสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยตรงต่อหน่วยธุรกิจการเกษตรได้
3. อธิบายสภาวะแวดล้อมภายในทางธุรกิจการเกษตรได้

กิจกรรมระหว่างเรียน

1. ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 10
2. ศึกษาเอกสารการสอนตอนที่ 10.1-11.0
3. ฟังรายการซีดีเสียงประจำชุดวิชา
4. ชมรายการวิทยุโทรทัศน์
5. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายไว้ในเอกสารการสอน
6. ปฏิบัติกิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
7. เข้ารับการสอนเสริม (ถ้ามี)
8. ทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 10

สื่อการสอน

1. เอกสารการสอน
2. แบบฝึกปฏิบัติ
3. รายการสอนทางวิทยุกระจายเสียง
4. รายการสอนทางวิทยุโทรทัศน์ (ถ้ามี)
5. กิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ประเมินผลจากกิจกรรมและแนวตอบท้ายเรื่อง
3. ประเมินผลจากกิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
4. ประเมินผลจากการสอบไล่ประจำภาคการศึกษา

เมื่ออ่านแผนการสอนแล้ว ขอให้ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 11 ในแบบฝึกปฏิบัติ แล้วจึงศึกษาเอกสารการสอนต่อไป

แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 10

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร”
คำแนะนำ ขอให้นักศึกษาอ่านคำถาม แล้วเขียนวงกลมรอบข้อความตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดจัดเป็นสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยตรงต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร
 - ก. เทคโนโลยี
 - ข. ลูกค้า
 - ค. เศรษฐกิจ
 - ง. โครงสร้างองค์การ
 - จ. สังคมและวัฒนธรรม
2. ข้อใดจัดเป็นสภาวะแวดล้อมภายในทางธุรกิจการเกษตร
 - ก. เทคโนโลยี
 - ข. ลูกค้า
 - ค. เศรษฐกิจ
 - ง. โครงสร้างองค์การ
 - จ. สังคมและวัฒนธรรม
3. การทำข้อตกลงการค้าข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) ระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนจัดเป็นปัจจัยด้านใดในสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร
 - ก. เศรษฐกิจ
 - ข. สังคมและวัฒนธรรม
 - ค. เทคโนโลยี
 - ง. กายภาพ
 - จ. การเมืองและกฎหมาย
4. อำนาจซื้อของลูกค้าจัดเป็นปัจจัยด้านใดในสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร
 - ก. เศรษฐกิจ
 - ข. สังคมและวัฒนธรรม
 - ค. เทคโนโลยี
 - ง. กายภาพ
 - จ. การเมืองและกฎหมาย

5. กลุ่มชนในท้องถิ่นที่เฝ้าติดตามการดำเนินงานของธุรกิจเกี่ยวข้องกับสถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรในข้อใด
- ซีพีฟลายเออร์
 - ตัวกลางทางธุรกิจ
 - ลูกค้า
 - คู่แข่งชั้น
 - องค์การที่เกี่ยวข้อง
6. ผู้บริหารที่มีหน้าที่หลักในการเปลี่ยนวัตถุดิบให้ออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ จัดเป็นความสามารถทางหน้าที่ขององค์การทางด้านใด
- การเงิน
 - การวิจัยและพัฒนา
 - การตลาด
 - การผลิต
 - ทรัพยากรมนุษย์
7. สถานการณ์ข้อใดเป็นโอกาสทางธุรกิจการเกษตร
- วิกฤตเศรษฐกิจในยุโรปส่งผลให้ประเทศไทยส่งออกกล้วยไม้ไม่ได้ลดลง
 - ประเทศไทยมีชื่อเสียงโด่งดังในการวิจัยข้าวพันธุ์ดีในเวทีระดับโลก
 - ประเทศไทยมีศักยภาพด้านที่ดินในการปลูกข้าวมากกว่าประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
 - เกิดภัยแล้งในประเทศฟิลิปปินส์ ทำให้ยอดการสั่งซื้อข้าวจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น
 - ผักสดจากประเทศไทยที่ส่งไปขายในสหรัฐอเมริกาถูกส่งกลับ เนื่องจากการปนเปื้อนสารเคมี
8. สถานการณ์ข้อใดเป็นจุดอ่อนทางธุรกิจการเกษตร
- วิกฤตเศรษฐกิจในยุโรปส่งผลให้ประเทศไทยส่งออกกล้วยไม้ไม่ได้ลดลง
 - ประเทศไทยมีชื่อเสียงโด่งดังในการวิจัยข้าวพันธุ์ดีในเวทีระดับโลก
 - ประเทศไทยมีศักยภาพด้านที่ดินในการปลูกข้าวมากกว่าประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
 - เกิดภัยแล้งในประเทศฟิลิปปินส์ ทำให้ยอดการสั่งซื้อข้าวจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น
 - ผักสดจากประเทศไทยที่ส่งไปขายในสหรัฐอเมริกาถูกส่งกลับ เนื่องจากการปนเปื้อนสารเคมี
9. กรณีตัวอย่างบริษัทน้ำปลาไทย จำกัด จากตัวอย่างประเด็นการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน ข้อใดเป็นจุดแข็งหลักด้านการตลาด
- ความมีประสิทธิภาพในการจัดจำหน่าย
 - ส่วนครองตลาด
 - ชื่อเสียงของบริษัท
 - ความมีประสิทธิภาพของหน่วยงานขาย
 - ความมีประสิทธิภาพในการกำหนดราคา

10. กรณีตัวอย่างบริษัทน้ำปลาไทย จำกัด จากตัวอย่างประเด็นการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน ข้อใดเป็นจุดอ่อนหลักด้านการตลาด

- ก. ความมีประสิทธิภาพในการจัดจำหน่าย
- ข. ส่วนครองตลาด
- ค. ชื่อเสียงของบริษัท
- ง. ความมีประสิทธิภาพของหน่วยงานขาย
- จ. ความมีประสิทธิภาพในการกำหนดราคา

ตอนที่ 10.1 แนวคิดเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 10.1 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

10.1.1 ความหมายและความสำคัญของสถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

10.1.2 ประเภทของสถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

แนวคิด

1. สถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์การ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรก่อให้เกิดผลทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อการดำเนินงานในปัจจุบันและมีผลกระทบต่อความสามารถในการพัฒนา การดำรงรักษาความสำเร็จในการทำธุรกิจ และความสัมพันธ์ของธุรกิจที่มีต่อกลุ่มเป้าหมาย สถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรมีความสำคัญคือ 1) เป็นส่วนประกอบสำคัญของธุรกิจในระบบเปิด 2) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจ 3) ช่วยประเมินความสามารถของธุรกิจและคู่แข่ง
2. สถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรสามารถจำแนกได้เป็น สถานะแวดล้อมภายนอกซึ่งมีผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร และสถานะแวดล้อมภายในทางธุรกิจการเกษตร

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 10.1 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของสถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรได้
2. จำแนกประเภทสถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรได้

ตอนที่ 10.1 แนวคิดเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

สถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์การ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรก่อให้เกิดผลทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อการดำเนินงานในปัจจุบันและมีผลกระทบต่อความสามารถในการพัฒนา การดำรงรักษาความสำเร็จในการทำธุรกิจ และความสัมพันธ์ของธุรกิจที่มีต่อกลุ่มเป้าหมาย

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่า สถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรนั้น จะมีความหมายที่กว้างกว่า เรื่องของดิน น้ำ อากาศ แสงแดด หรือฤดูกาล ซึ่งเป็นสถานะแวดล้อมธรรมชาติ หรือทางกายภาพของระบบย่อยการผลิตทางการเกษตรเท่านั้น แต่จะมีความหมายครอบคลุมไปถึงสิ่งอื่นๆ ที่ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระบวนการธุรกิจการเกษตรในระบบย่อยอื่นๆ อีกด้วย

ความสำคัญของสถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

สถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรมีความสำคัญดังนี้

1. เป็นส่วนประกอบสำคัญของธุรกิจในระบบเปิด เนื่องจากสถานะแวดล้อมเป็นแหล่งทรัพยากรต่างๆ ของระบบธุรกิจ และในทางกลับกันสถานะแวดล้อมให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ระบบธุรกิจ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางธุรกิจให้เหมาะสม

2. มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจ เพื่อลดความเสี่ยงทั้งนี้เนื่องจากสถานะแวดล้อมเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจเกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือการกระทำของมนุษย์ ธุรกิจการเกษตรจะดำเนินงานไปได้ด้วยความยั่งยืนภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนองค์ประกอบทั้ง 4 ประการ ในกระบวนการจัดการทางธุรกิจให้เหมาะสมกับสถานะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

3. ทำให้สามารถกำหนดกลยุทธ์การแข่งขันได้เหมาะสมกับศักยภาพธุรกิจที่มีอยู่กับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ตัวอย่างเช่น การประเมินสภาพการแข่งขันการค้าข้าวของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามทำให้ทราบว่า การส่งออกข้าวของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีปริมาณการส่งออกเพิ่มสูงขึ้นมาตลอด ทำให้วงการธุรกิจข้าวไทย หวั่นวิตกว่าสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามจะแย่งส่วนครองตลาดการค้าข้าวในตลาดโลกของไทยไป แนวโน้มเช่นนี้เป็นแรงกดดันที่เป็นอุปสรรคต่อธุรกิจการเกษตรข้าวไทย อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงคุณภาพของข้าวไทยกับข้าวของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามปรากฏว่าข้าวไทยยังมีคุณภาพดีกว่า และตลาดข้าวของโลกยังคงมีความต้องการข้าวคุณภาพดีอยู่ โดยเฉพาะกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้สูง ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงคุณภาพข้าวไทยแล้วปรากฏว่าไทยยังมีจุดแข็งด้านคุณภาพที่เหนือกว่าคู่แข่ง

ประเภทของสถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

สถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร สามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มสำคัญๆ ได้ 2 กลุ่ม คือ

1. **สถานะแวดล้อมภายนอก (external environment)** เป็นสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายนอกธุรกิจ ซึ่งองค์การทางธุรกิจโดยทั่วไปไม่สามารถควบคุมได้ แต่ต้องมีการจัดการสถานการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งมีผลกระทบต่อระบบ

ธุรกิจโดยรวม สภาพแวดล้อมภายนอกอาจเอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจซึ่งถือว่าเป็นโอกาส (opportunities) หรืออาจเป็นผลเสียต่อธุรกิจก็ได้ ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคหรือภัยคุกคาม (threats) สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่

1.1 สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยตรงต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร (สภาพแวดล้อมจุลภาค microenvironment) หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการดำเนินงานหรือการดำเนินกลยุทธ์ของบุคคลหรือองค์การที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับธุรกิจ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับธุรกิจการเกษตร ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านซัพพลายเออร์ สภาพแวดล้อมด้านตัวกลางทางธุรกิจ สภาพแวดล้อมด้านลูกค้า สภาพแวดล้อมด้านคู่แข่ง และสภาพแวดล้อมด้านองค์การที่เกี่ยวข้อง

1.2 สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยอ้อมต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร (สภาพแวดล้อมมหภาค macro environment) หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ ซึ่งหากสถานการณ์หรือเหตุการณ์มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจในวงกว้าง สภาพแวดล้อมมหภาคที่เกี่ยวกับธุรกิจการเกษตร ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางการเมืองและทางกฎหมาย

2. สภาพแวดล้อมภายใน (internal environment) เป็นสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายในธุรกิจ ซึ่งแต่ละองค์การทางธุรกิจนั้นสามารถควบคุมได้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในทำให้้องค์การทางธุรกิจมองเห็นจุดแข็ง (strengths) และจุดอ่อน (weaknesses) ที่ธุรกิจนั้นมีอยู่ สภาพแวดล้อมภายในจึงประกอบไปด้วย สภาพแวดล้อมด้านโครงสร้างองค์การ (corporate structure) สภาพแวดล้อมด้านวัฒนธรรมองค์การ (corporate culture) และสภาพแวดล้อมด้านความสามารถทางหน้าที่ขององค์การ (organization function) ซึ่งก็คือความสามารถของแต่ละองค์การทางธุรกิจ

กิจกรรม 10.1.1

1. จงบอกความหมายของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร
2. จงอธิบายความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

บันทึกตอบกิจกรรม 10.1.1

กิจกรรม 10.1.2

สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร จำแนกได้อย่างไรบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 11.1.2

ตอนที่ 10.2 สภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในทางธุรกิจการเกษตร

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 10.2 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 10.2.1 สภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยอ้อมต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร
- 10.2.2 สภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยตรงต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร
- 10.2.3 สภาวะแวดล้อมภายในทางธุรกิจการเกษตร

แนวคิด

1. การเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม จะส่งผลโดยตรงต่อรสนิยมการบริโภค และปริมาณการบริโภคสินค้าใดสินค้าหนึ่ง ซึ่งจะกระทบต่อการขายสินค้าของกิจการเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการเกษตร จะช่วยให้การดำเนินงานของธุรกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ต้องพิจารณาความเหมาะสมของเทคโนโลยี และสภาวะแวดล้อมทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับสภาพของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ ผู้ประกอบการธุรกิจควรติดตามบทบาทด้านการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ เนื่องจากจะเป็นตัวกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ซึ่งกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ

2. ซัพพลายเออร์ เป็นผู้จัดหาทรัพยากรเพื่อเป็นปัจจัยการผลิต หรือสินค้าให้แก่กิจการและคู่แข่งของกิจการนั้น ซัพพลายเออร์จะทำให้ธุรกิจสามารถกำหนดวิธีการที่จะให้ได้มาซึ่งปัจจัยการผลิตหรือสินค้าที่เหมาะสม ทั้งในแง่ของคุณภาพและราคา ส่วนตัวกลางทางธุรกิจมีบทบาทในด้านการขาย กระจายสินค้าและการอำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจหนึ่งไปสู่ลูกค้าเป้าหมายของธุรกิจนั้นลูกค้า คือ ตลาดเป้าหมายซึ่งอาจเป็นได้ทั้งตลาดผู้บริโภค ตลาดผู้ผลิต ตลาดผู้ขายต่อ ตลาดรัฐบาลและตลาดต่างประเทศ ในแต่ละกิจการอาจมีตลาดเป้าหมายเพียงส่วนเดียวหรือหลายส่วนก็ได้ คู่แข่งขันเกี่ยวข้องโดยตรงกับสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรในสองด้านคือ ด้านซัพพลายเออร์และด้านลูกค้า ซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ คู่แข่งขันจะแข่งขันในการดำเนินกิจการทั้งการซื้อและการขาย องค์การที่เกี่ยวข้องคือ กลุ่มชนหรือหน่วยงานที่มีความสนใจ ฝ้าติดตามการดำเนินงานและพยายามสร้างกฏข้อบังคับหรือมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ ดังนั้นจึงต้องให้ความสนใจต่อสภาพความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มเหล่านี้ว่า มีความคิดเห็นหรือมีปฏิกิริยาสนองตอบต่อการดำเนินธุรกิจอย่างไร ทั้งในทางบวกและทางลบ และต้องสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับกลุ่มเหล่านี้ด้วย

3. สภาวะแวดล้อมภายในองค์กร เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสามารถเปลี่ยนแปลง หรือควบคุมได้ อีกทั้งสภาวะแวดล้อมภายในยังเป็นตัวกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรได้อีกด้วย หากองค์กรสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน องค์กรก็ถือความได้เปรียบนั้นเป็นจุดแข็งขององค์กรได้ ในทางตรงกันข้ามหากองค์กรไม่สามารถทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้เท่ากับองค์กรที่เป็นคู่แข่ง ก็ถือว่าเป็นจุดอ่อนขององค์กรได้เช่นกัน

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 10.2 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

- 1. อธิบายสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยอ้อมต่อหน่วยธุรกิจการเกษตรได้
- 2. อธิบายสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยตรงต่อหน่วยธุรกิจการเกษตรได้
- 3. อธิบายสภาวะแวดล้อมภายในทางธุรกิจการเกษตรได้

ตอนที่ 10.2 สภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในทางธุรกิจการเกษตร

สภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยอ้อมต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร

สภาวะแวดล้อมภายนอก เป็นสภาวะแวดล้อมที่มีผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร ซึ่งสภาวะแวดล้อมที่มีผลโดยตรง ได้แก่ ซัพพลายเออร์ ตัวกลางทางธุรกิจ ลูกค้า คู่แข่งขัน องค์กรที่เกี่ยวข้อง และสภาวะแวดล้อมที่มีผลโดยอ้อม ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี สภาวะแวดล้อมทางกายภาพ การเมืองและกฎหมาย เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจของกล่าวถึงสภาวะแวดล้อมที่มีผลโดยอ้อม ซึ่งเป็นลักษณะทั่วไปในภาพกว้างก่อน (มหภาค) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (economic environment) สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ หลายปัจจัยด้วยกัน เช่น อำนาจซื้อ รายได้ การออม ภาวะสินเชื่อ ราคา และรูปแบบการใช้จ่ายของผู้บริโภค ปัจจัยทางเศรษฐกิจเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและสำหรับธุรกิจการเกษตรนั้นหากจะพิจารณาอย่างง่ายแล้วจะพบว่ารายได้และรูปแบบการใช้จ่ายของผู้บริโภคจะมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจการเกษตรเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับปากท้องของประชาชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. สภาวะแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม (social and cultural environment) สังคมเป็นเป้าหมายของชีวิตของมนุษย์ในสังคม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความเชื่อ (beliefs) ค่านิยม (values) และบรรทัดฐาน (norms) ของสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะกำหนดบทบาทวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่อยู่ในสังคม สิ่งที่ถูกถือว่าเป็นพื้นฐานของสังคมนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและสภาวะแวดล้อมอื่นๆ ที่อยู่ในสังคมทำให้พฤติกรรมของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป ในทางธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการตลาด พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม มีผลทำให้ความต้องการในสินค้าและบริการเปลี่ยนแปลงไป กลยุทธ์หรือนโยบายทางธุรกิจหากเปลี่ยนแปลงไม่สอดคล้องแล้วย่อมเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการบริหารธุรกิจ

3. สภาวะแวดล้อมทางเทคโนโลยี (technological environment) สำหรับธุรกิจการเกษตรมีสภาวะแวดล้อมทางเทคโนโลยีหลายประการที่มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ได้แก่

3.1 เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เช่น

3.1.1 เทคโนโลยีชีวภาพ (biotechnology) เทคโนโลยีชีวภาพมีผลต่อการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ใหม่ๆ

3.1.2 เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว (post-harvest technology) เป็นเทคโนโลยีที่ผสมผสานความก้าวหน้าทาง

เทคโนโลยีหลายสาขาระหว่างชีววิทยา เคมี และวิศวกรรมสาขาต่างๆ

3.1.3 เทคโนโลยีการผลิตและแปรรูป (production and processing technology) เช่น เทคโนโลยีเครื่องจักร โรงสีข้าวที่ทันสมัยได้นำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาควบคุมการทำงาน

3.2 เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการตลาด เช่น

3.2.1 เทคโนโลยีการเก็บรักษา (storage technology) อุตสาหกรรมห้องเย็นหรือการผลิตอาหาร

3.2.2 เทคโนโลยีการตรวจสอบ (monitoring technology) มีลักษณะเป็นป้ายอิเล็กทรอนิกส์ (radio frequency identification) หรือ RFID tag ที่สามารถอ่านค่าได้โดยผ่านคลื่นวิทยุจากระยะห่าง เพื่อตรวจ ติดตามและบันทึกข้อมูลที่ติดอยู่กับป้าย ซึ่งนำไปฝังไว้ในหรือติดอยู่กับวัตถุต่างๆ

3.3 เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ เช่น

3.3.1 เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ (electronics technology) การประยุกต์ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารเข้ากับการเกษตร

3.3.2 เทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) เป็นเทคโนโลยีที่เกิดจากการผสมผสานเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์กับการสื่อสาร

4. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (physical environment) สภาพแวดล้อมทางกายภาพเกี่ยวข้องกับสภาพของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นดิน น้ำ อากาศ วัตถุดิบที่มาจากทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ เช่น แร่ธาตุ น้ำมัน ถ่านหิน หรือสิ่งมีชีวิตอื่นๆ เช่น สัตว์ป่า ต้นไม้ ป่าไม้ สภาพทางนิเวศวิทยา (ecology) รวมถึงภัยธรรมชาติด้วย เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง ภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ปรากฏการณ์เอลนีโญ ลานีญา เป็นต้น

5. สภาพแวดล้อมทางการเมืองและทางกฎหมาย (political and legal environment) สภาพแวดล้อมทางการเมืองและทางกฎหมายทั้งสองส่วนนี้มักจะอยู่คู่กัน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและสถาบันต่างๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ประกอบไปด้วยนักกฎหมายตัวแทนของรัฐและกลุ่มผู้มีอิทธิพล ซึ่งการดำเนินการใดๆ ของกลุ่มดังกล่าวข้างต้นจะมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ดังนั้นผู้ประกอบการในธุรกิจการเกษตรจะต้องติดตามสถานการณ์ด้านการเมืองทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพราะจะมีผลกระทบต่อแนวนโยบายของรัฐและการออกกฎหมายใหม่ๆ ซึ่งจะกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การทางธุรกิจ สภาพแวดล้อมทางการเมืองและกฎหมายที่มีความสำคัญต่อธุรกิจการเกษตร มีประเด็นน่าสนใจ เช่น กฎหมายและข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ กฎหมายของประเทศหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับด้านธุรกิจ เป็นข้อกำหนดที่ธุรกิจในประเทศอื่นต้องปฏิบัติตามด้วย นอกจากกฎหมายด้านการค้าระหว่างประเทศแล้ว ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจการเกษตรอาจต้องศึกษากฎหมายอื่นๆ ประกอบ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ เช่น การบริหารประเทศโดยใช้นโยบายต่างประเทศของภาครัฐ นโยบายการค้าระหว่างรัฐต่อรัฐ กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน กฎหมายเกี่ยวกับคลังสินค้า กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตรต่างๆ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยตรงต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร

สภาพแวดล้อมที่มีผลโดยตรงหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการดำเนินงานหรือการดำเนินกลยุทธ์ของบุคคลหรือองค์การที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับธุรกิจ ได้แก่

1. ซัพพลายเออร์ (suppliers) เป็นผู้จัดหาทรัพยากรเพื่อเป็นปัจจัยการผลิต หรือสินค้าให้แก่กิจการและคู่แข่งของกิจการนั้น สำหรับธุรกิจการเกษตร ซัพพลายเออร์อาจเป็นได้ดังนี้

- 1) ผู้จัดหาแรงงาน เช่น แรงงานเพาะปลูก แรงงานเก็บเกี่ยว แรงงานในโรงสีข้าว หรือแรงงานในโรงงานแปรรูป
- 2) ผู้ขายปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สารเคมีเกษตร เครื่องจักรกลเกษตร อาหารสัตว์ วัตถุดิบในโรงงาน

แปรรูป

3) ผู้ขายสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตร และสินค้าเกษตรแปรรูป

2. ตัวกลางทางธุรกิจ (business intermediaries) ตัวกลางทางธุรกิจ เป็นหน่วยงานทางธุรกิจ ทั้งที่เป็นธุรกิจการเกษตร หรือไม่ใช้ธุรกิจการเกษตรก็ได้มีบทบาทในด้านการขาย การกระจายสินค้าและการอำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจการเกษตรหนึ่งไปสู่ลูกค้าเป้าหมายของธุรกิจนั้น

3. ลูกค้า (customers) ลูกค้าหรือในที่นี้อาจหมายถึง ตลาดเป้าหมายก็ได้ (target market) ประกอบด้วยกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่มีความจำเป็น และมีความต้องการสินค้าและบริการของบริษัท มีอำนาจซื้อ มีความเต็มใจที่จะซื้อ มีคุณสมบัติตรงตามที่บริษัทกำหนด และบริษัทสามารถกำหนดกลยุทธ์การตลาดให้เข้าถึงตลาดในส่วนนี้ได้ ซึ่งแบ่งออกเป็น ตลาดผู้บริโภค (consumer market) ตลาดผู้ผลิต (product market) ตลาดผู้ขายต่อหรือตลาดคนกลาง (reseller market) ตลาดรัฐบาล (government market) และตลาดต่างประเทศ (international market)

4. คู่แข่งขัน (competitors) คู่แข่งขันเกี่ยวข้องโดยตรงกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรสองด้านด้วยกันคือ ด้านซัพพลาย-เออร์ และด้านลูกค้า ซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ คู่แข่งขันจะแข่งขันในการดำเนินกิจการทั้งการซื้อและการขายแต่จะมีบทบาทเกี่ยวข้องกับธุรกิจการเกษตรที่เราประกอบการอยู่มากในส่วนของลูกค้า การที่ธุรกิจหนึ่งจะเพิ่มส่วนครองตลาดหรือเพิ่มยอดขายมากขึ้นในตลาดที่มีอยู่ ธุรกิจต้องแย่งส่วนครองตลาดนั้นมาจากคู่แข่ง หรือในทางกลับกันคู่แข่งก็จะแย่งส่วนครองตลาดไปจากธุรกิจของเราได้เช่นกันด้วยการเสนอเงื่อนไขที่ดีกว่าให้กับลูกค้า ความต่างในเงื่อนไขเหล่านี้เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามสภาพการแข่งขันและภาวะต่างๆ ที่ธุรกิจทั้งหลายมีอยู่ เช่น ปริมาณผลผลิตมีมากกว่าความต้องการ สินค้าคงคลังค้างเหลืออยู่มากน้อยเพียงไร ถ้ามีจำนวนมากเงื่อนไขหรือกลยุทธ์ในการแข่งขันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นจากฝ่ายหนึ่งไปสู่ฝ่ายหนึ่ง

5. องค์กรที่เกี่ยวข้อง (organization) คือ กลุ่มสาธารณะหรือกลุ่มชนหรือหน่วยงานที่มีความสนใจ ฝักใฝ่ติดตามการดำเนินงานและพยายามสร้างกฎข้อบังคับหรือมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ ตัวอย่างเช่น หน่วยงานของรัฐที่อำนวยความสะดวกในด้านการลงทุนในธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือกรมส่งเสริมการเกษตรที่แนะนำส่งเสริมวิชาการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่ หน่วยงานที่ควบคุมการดำเนินงาน เช่น กรมวิชาการเกษตรควบคุมเรื่องการขึ้นทะเบียนสารเคมีการเกษตรต่างๆ ที่จะเข้ามาจำหน่ายในประเทศ รวมทั้งควบคุมโรคแมลงต่างๆ ที่จะติดมากับพืชผลที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ องค์กรที่เกี่ยวข้องที่มีความสัมพันธ์กับธุรกิจการเกษตร ได้แก่ กลุ่มสถาบันการเงิน สถาบันที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและเก็บรักษา สื่อมวลชน หน่วยงานของรัฐ กลุ่มสาธารณะ ได้แก่ กลุ่มชนในท้องถิ่นและกลุ่มสาธารณะทั่วไป องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร (NGO's)

สภาวะแวดล้อมภายในทางธุรกิจการเกษตร

สภาวะแวดล้อมภายในองค์กร เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสามารถเปลี่ยนแปลง หรือควบคุมได้ อีกทั้งสภาวะแวดล้อมภายในยังเป็นตัวกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรได้อีกด้วย หากองค์กรสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน องค์กรก็ถือความได้เปรียบนั้นเป็นจุดแข็งขององค์กรได้ ในทางตรงกันข้ามหากองค์กรไม่สามารถทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้เท่ากับองค์กรที่เป็นคู่แข่ง ก็ถือว่าเป็นจุดอ่อนขององค์กรได้เช่นกัน ปัจจัยสภาวะแวดล้อมภายในประกอบด้วย

1. สภาวะแวดล้อมด้านโครงสร้างองค์กร (corporate structure) โครงสร้างองค์กรจะแสดงให้เห็นถึงการติดต่อสื่อสาร อำนาจหน้าที่การไหลเวียนของงาน ซึ่งถือเป็นแบบแผนความสัมพันธ์ขององค์กร โครงสร้างขององค์กรคือการจัดระเบียบบทบาทความสัมพันธ์ของพนักงานอย่างเป็นทางการ

2. สภาวะแวดล้อมด้านวัฒนธรรมองค์กร (corporate culture) คือ ความเชื่อ ความคาดหวัง และค่านิยมร่วมกันของพนักงานในองค์กร และจะถูกถ่ายทอดจากพนักงานรุ่นหนึ่งไปยังพนักงานอีกรุ่นหนึ่ง

3. สภาวะแวดล้อมด้านความสามารถทางหน้าที่ขององค์กร (organization function) จะพิจารณาภายใต้ภาระหน้าที่ขององค์กรในด้านการตลาด การเงิน การวิจัยและพัฒนา การผลิต ทรัพยากรมนุษย์และระบบข้อมูล

กิจกรรม 10.2.1

สภาวะแวดล้อมทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการเกษตรมีอะไรบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 10.2.1

กิจกรรม 10.2.2

จงยกตัวอย่างซัพพลายเออร์ของกิจการสีข้าวเพื่อบรรจุถุงจำหน่าย

บันทึกตอบกิจกรรม 10.2.2

กิจกรรม 10.2.3

สภาวะแวดล้อมด้านความสามารถทางหน้าที่ขององค์กรจะพิจารณาภายใต้ภาระหน้าที่ขององค์กรในด้านใดบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 10.2.3

ตอนที่ 10.3 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 10.3 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 10.3.1 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในทางธุรกิจการเกษตร
- 10.3.2 กรณีตัวอย่างการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

แนวคิด

1. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจที่นิยมคือ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ซึ่งเป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นเพื่อวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอก และสภาวะแวดล้อมภายในองค์การทางธุรกิจนั้น
2. กรณีตัวอย่างการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมของหน่วยธุรกิจการเกษตรในประเด็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค อะไรบ้างที่มีผลในการดำเนินธุรกิจ

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 10.3 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของธุรกิจการเกษตรได้
2. ระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของหน่วยธุรกิจการเกษตรได้

ตอนที่ 10.3 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในทางธุรกิจการเกษตร

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจได้รับการพัฒนาขึ้นมามากมายหลายวิธี ซึ่งมีการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของธุรกิจ สาธารณูปโภคในส่วนนี้มีความประสงค์เพียงแต่จะเสนอตัวอย่างของเทคนิคการวิเคราะห์ สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจบางเทคนิค เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเบื้องต้นในการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจที่จะศึกษาอย่างละเอียดในวิชาการจัดการหรือบริหารธุรกิจในขั้นสูงต่อไป เทคนิคที่จะกล่าวถึงได้แก่ เทคนิคการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (strengths weaknesses opportunities and threats-SWOT) การวิเคราะห์ SWOT เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นเพื่อวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอก และสภาวะแวดล้อมภายในขององค์การธุรกิจ มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอก เป็นการพิจารณาถึงสภาวะแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดกลยุทธ์ของธุรกิจนั้นๆ โดยวิเคราะห์ทั้งสภาวะแวดล้อมจุลภาคและมหภาค เพื่อทราบว่าสภาวะแวดล้อมภายนอกโดยรวมนั้นจะสร้างโอกาส หรืออุปสรรค ต่อการดำเนินของธุรกิจได้อย่างไร โดยการวิเคราะห์โอกาส โอกาสเป็นปัจจัยเอื้ออำนวยที่ได้รับจากสภาวะแวดล้อมภายนอก สำหรับการวิเคราะห์อุปสรรค คือ การวิเคราะห์ข้อจำกัด เป็นการพิจารณาว่าสภาวะแวดล้อมภายนอกได้สร้างผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจขึ้นมา

2. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายใน เป็นการพิจารณาถึงปัจจัยสภาวะแวดล้อมต่างๆ ภายในธุรกิจในระดับบริษัทหรือระดับประเทศเปรียบเทียบกัน การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายในนั้นเป็นการวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของธุรกิจเอง โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง คือ การพิจารณาหาความได้เปรียบอันเป็นจุดเด่น หรือความสามารถที่เหนือกว่าของธุรกิจ สำหรับการวิเคราะห์จุดอ่อน คือ การพิจารณาหาความเสียเปรียบ ซึ่งเป็นความสามารถที่ด้อยกว่าคู่แข่งทางธุรกิจ

กรณีตัวอย่างการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

กรณีตัวอย่างการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจของบริษัทน้ำปลาไทย จำกัด โดยดัดแปลงข้อมูลจากอุตสาหกรรมน้ำปลาในประเทศ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

ด้านองค์การและบุคลากร								
22. ภาวะความเป็นผู้นำขององค์การ	✓					✓		
23. วิสัยทัศน์ของผู้นำ	✓					✓		
24. คุณภาพของบุคลากร		✓				✓		
25. ความมุ่งมั่นในฐานะผู้ประกอบการ	✓					✓		
26. ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่นได้	✓					✓		
27. การตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	✓					✓		

จากตารางที่ 1 ตัวอย่างประเด็นสำหรับการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน นำมาวิเคราะห์ SWOT ของบริษัท น้ำปลาไทย จำกัด ซึ่งวิเคราะห์เฉพาะจุดแข็งและจุดอ่อนเท่านั้นดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการวิเคราะห์ SWOT บริษัทน้ำปลาไทย จำกัด

สถานะแวดล้อมภายใน	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ul style="list-style-type: none"> - ด้านการเงิน: มีความสามารถในการจัดการด้านการเงิน - ด้านการผลิต: ผลิตสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเต็มกำลังการผลิต โดยใช้เครื่องจักรที่ทันสมัย - ด้านองค์การและบุคลากร: บุคลากรขององค์การมีความรู้ความสามารถในการปรับตัวต่อการตอบสนองสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านการตลาด: ความมีประสิทธิภาพในการกำหนดราคา
สถานะแวดล้อมภายนอก	
โอกาส	อุปสรรค
-	-

กิจกรรม 10.3.1

จงยกตัวอย่างซัพพลายเออร์ของกิจการสีข้าวเพื่อบรรจุถุงจำหน่าย

บันทึกตอบกิจกรรม 10.3.1

กิจกรรม 10.3.2

จุดอ่อนของบริษัทน้ำปลาไทย จำกัด ในการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจมีอะไรบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 10.3.2

แนวตอบกิจกรรมหน่วยที่ 10 สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

ตอนที่ 10.1 แนวคิดเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

แนวตอบกิจกรรม 10.1.1

1. สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์การ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรก่อให้เกิดผลทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อการดำเนินงานในปัจจุบันและมีผลกระทบต่อความสามารถในการพัฒนา การดำรงรักษาความสำเร็จในการทำธุรกิจ และความสัมพันธ์ของธุรกิจที่มีต่อกลุ่มเป้าหมาย

2. สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรมีความสำคัญคือ 1) เป็นส่วนประกอบสำคัญของธุรกิจในระบบเปิด 2) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจ 3) ช่วยประเมินความสามารถของธุรกิจและคู่แข่ง

แนวตอบกิจกรรม 10.1.2

สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรจำแนกได้ดังนี้

1. สภาวะแวดล้อมภายนอก แบ่งออกเป็น

1.1 สภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยอ้อมต่อธุรกิจการเกษตร ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี กายภาพ การเมืองและกฎหมาย

1.2 สภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยตรงต่อธุรกิจการเกษตร ได้แก่ คู่แข่งรายเออร์ ตัวกลางทางธุรกิจ ลูกค้า คู่แข่งขัน และองค์การที่เกี่ยวข้อง

2. สภาวะแวดล้อมภายใน ได้แก่ สภาวะแวดล้อมด้านโครงสร้างองค์การ สภาวะแวดล้อมด้านวัฒนธรรมองค์การ และสภาวะแวดล้อมด้านความสามารถทางหน้าที่ขององค์การ

ตอนที่ 10.2 สภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในทางธุรกิจการเกษตร

แนวตอบกิจกรรม 10.2.1

สภาวะแวดล้อมทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการเกษตร ได้แก่ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการตลาด และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ

แนวตอบกิจกรรม 10.2.2

คู่แข่งรายเออร์ของโรงสีข้าวเพื่อบรรจุถุงจำหน่าย เช่น ผู้รวบรวมข้าวเปลือก ผู้ขายบรรจุภัณฑ์ (ถุงบรรจุ) และแรงงานในโรงสี เป็นต้น

แนวตอบกิจกรรม 10.2.3

สภาวะแวดล้อมด้านความสามารถทางหน้าที่ขององค์กรจะพิจารณาภายใต้ภาระหน้าที่ขององค์กรในด้านการตลาด การเงิน การวิจัยและพัฒนา การผลิต ทรัพยากรมนุษย์และระบบข้อมูล

ตอนที่ 10.3 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร

แนวตอบกิจกรรม 10.3.1

1. การวิเคราะห์ SWOT คือการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยสภาวะแวดล้อมภายใน และสภาวะแวดล้อมภายนอก การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายในจะวิเคราะห์ถึง จุดแข็ง (strengths) และจุดอ่อน (weaknesses) ของกิจการ ส่วนการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกจะวิเคราะห์ถึง โอกาส (opportunities) และ อุปสรรค (threats) ที่มากระทบต่อกิจการ

2. สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอาจถือว่าเป็นโอกาสหรืออุปสรรคของกิจการก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ของแต่ละกิจการ ยกตัวอย่างเช่น กิจการจำหน่ายผักสดสู่โรงแรมและภัตตาคาร จะได้รับผลกระทบในทางลบเพราะผู้บริโภครับประทานอาหารนอกบ้านน้อยลง จึงถือว่าเป็นอุปสรรค ส่วนกิจการที่ผลิตอาหารประเภทหะหมี่กึ่งสำเร็จรูป จะมียอดขายเพิ่มขึ้นเพราะเป็นสินค้าราคาถูก และบริโภคอยู่ในครัวเรือน จึงถือว่าเป็นโอกาส

แนวตอบกิจกรรม 10.3.2

จุดอ่อนของบริษัทน้ำปลาไทย จำกัด ได้แก่ จุดอ่อนทางด้านการตลาดในส่วนของความมีประสิทธิผลในการกำหนดราคา

แบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 10

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “สถานะแวดล้อมทางธุรกิจ การเกษตร”

คำแนะนำ ขอให้นักศึกษาอ่านคำถาม แล้วเขียนวงกลมรอบข้อความตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดจัดเป็นสถานะแวดล้อมภายนอกที่มีผลโดยอ้อมต่อหน่วยธุรกิจการเกษตร
 - ก. เทคโนโลยี
 - ข. ลูกค้า
 - ค. เศรษฐกิจ
 - ง. โครงสร้างองค์การ
 - จ. สังคมและวัฒนธรรม
2. ข้อใดจัดเป็นสถานะแวดล้อมภายในทางธุรกิจการเกษตร
 - ก. ซัพพลายเออร์
 - ข. สังคมและวัฒนธรรม
 - ค. เทคโนโลยี
 - ง. วัฒนธรรมองค์การ
 - จ. ตัวกลางทางธุรกิจ
3. การผลิตสารกำจัดศัตรูพืชทางชีวภาพเพื่อใช้ในนาข้าว ตรงกับปัจจัยด้านใดในสถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร
 - ก. เศรษฐกิจ
 - ข. สังคมและวัฒนธรรม
 - ค. เทคโนโลยี
 - ง. กายภาพ
 - จ. การเมืองและกฎหมาย
4. สถานการณ์น้ำท่วม จัดเป็นปัจจัยด้านใดในสถานะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร
 - ก. เศรษฐกิจ
 - ข. สังคมและวัฒนธรรม
 - ค. เทคโนโลยี
 - ง. กายภาพ
 - จ. การเมืองและกฎหมาย

5. ผู้จัดหาแรงงานเพาะปลูก จัดเป็นปัจจัยสถานะแวดล้อมที่มีผลโดยตรงต่อหน่วยธุรกิจการเกษตรในข้อใด
- ซัพพลายเออร์
 - ตัวกลางทางธุรกิจ
 - ลูกค้า
 - คู่แข่งชั้น
 - องค์การที่เกี่ยวข้อง
6. ผู้บริหารที่มีหน้าที่สรรหาบุคคลเข้าทำงานในตำแหน่งที่เหมาะสม จัดเป็นความสามารถทางหน้าที่ขององค์การทางด้านใด
- การเงิน
 - การวิจัยและพัฒนา
 - การตลาด
 - การผลิต
 - ทรัพยากรมนุษย์
7. สถานการณ์ข้อใดเป็นอุปสรรคทางธุรกิจการเกษตร
- วิกฤตเศรษฐกิจในยุโรปส่งผลให้ประเทศไทยส่งออกกล้วยไม้ได้ลดลง
 - ประเทศไทยมีชื่อเสียงโด่งดังในการวิจัยข้าวพันธุ์ดีในเวทีระดับโลก
 - ประเทศไทยมีศักยภาพด้านที่ดินในการปลูกข้าวมากกว่าประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
 - เกิดภัยแล้งในประเทศฟิลิปปินส์ ทำให้ยอดการสั่งซื้อข้าวจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น
 - ผักสดจากประเทศไทยที่ส่งไปขายในสหรัฐอเมริกาถูกส่งกลับ เนื่องจากการปนเปื้อนสารเคมี
8. สถานการณ์ข้อใดเป็นจุดแข็งทางธุรกิจการเกษตร
- วิกฤตเศรษฐกิจในยุโรปส่งผลให้ประเทศไทยส่งออกกล้วยไม้ได้ลดลง
 - ผลกระทบต่อภาวะทางเศรษฐกิจตกต่ำในญี่ปุ่นมีกระทบต่อการส่งออกเนื้อไก่ไทยไปญี่ปุ่น เนื่องจากอุปสงค์ลดลง
 - ประเทศไทยมีศักยภาพด้านที่ดินในการปลูกข้าวมากกว่าประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
 - เกิดภัยแล้งในประเทศฟิลิปปินส์ ทำให้ยอดการสั่งซื้อข้าวจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น
 - ผักสดจากประเทศไทยที่ส่งไปขายในสหรัฐอเมริกาถูกส่งกลับ เนื่องจากการปนเปื้อนสารเคมี
9. กรณีตัวอย่างบริษัทน้ำปลาไทย จำกัด จากตัวอย่างประเด็นการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน ข้อใดเป็นจุดแข็งหลักด้านการเงิน
- ความมุ่งมั่นในฐานะผู้ประกอบการ
 - ขีดความสามารถในการผลิต
 - ทักษะเชิงเทคนิคการผลิต
 - ความครอบคลุมทางภูมิศาสตร์
 - ความมั่นคงทางการเงิน

10. กรณีตัวอย่างบริษัทน้ำปลาไทย จำกัด จากตัวอย่างประเด็นการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน
ข้อใดเป็นจุดแข็งหลักด้านองค์การและบุคลากร

- ก. ความมุ่งมั่นในฐานะผู้ประกอบการ
- ข. ชีตความสามารถในการผลิต
- ค. ทักษะเชิงเทคนิคการผลิต
- ง. ความครอบคลุมทางภูมิศาสตร์
- จ. ความมั่นคงทางการเงิน

เฉลยแบบประเมินผลตนเองหน่วยที่ 10

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ข.	1. ค.
2. ง.	2. ง.
3. จ.	3. ค.
4. ก.	4. ง.
5. จ.	5. ก.
6. ง.	6. จ.
7. ง.	7. ก.
8. จ.	8. ค.
9. ค.	9. จ.
10. ก.	10. ก.

บรรณานุกรม

การเกษตรกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ค้นคืนวันที่ 1 ธันวาคม 2555 จาก <http://www.agit.in.th/?p=1>

การ์เด็นเซ็นเตอร์ “สถานการณไม้ดอกไม้ประดับปี 2550-2551” ค้นคืนวันที่ 9 มิถุนายน 2555 จาก

http://www.gardencenter.co.th/thai/love_suan/kasat=1.php

บริษัท น้ำปลาพิชัย จำกัด ค้นคืนวันที่ 14 เมษายน 2555 จาก [http:// www.pichaifishsauce.com](http://www.pichaifishsauce.com)

บุญเลิศ เย็นคงคา และคณะ การจัดการเชิงกลยุทธ์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิ.เจ.พรี
นติ้ง 2547

ลัดดา พิศาลบุตร วิวัฒน์ ไม้แก่นสาร และภวัต เจียมจิณฉัตร “สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร” ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ

ธุรกิจการเกษตร หน่วย 11 เล่ม 2 นนทบุรี สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2547

วิวัฒน์ ไม้แก่นสาร “การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางธุรกิจการเกษตร” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์
วิชาชีพธุรกิจการเกษตร หน่วย 2 เล่ม 1 นนทบุรี

สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2554

ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีพงษ์เจริญ “มาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย” ค้นคืนวันที่ 1 ธันวาคม 2555 จาก

<http://www.purethaihommali.com/thai/standard.htm>

ASTV ผู้จัดการออนไลน์ “หอยนางรม หนีตลาดน้ำปลาอิม ตกเครื่องปรุงรสเจาะแม่บ้านรุ่นใหม่” ค้นคืนวันที่

14 เมษายน 2555 จาก http://www.thaisarn.com/th/news_reader.php?newsid=405846